

Оцінка інфляції за серпень 2017 року

У серпні 2017 року індекс споживчих цін знизився на 0.1% у місячному вимірі (у липні – збільшився на 0.2% м/м) завдяки сезонному зниженню цін на плодоовочеву продукцію та одяг та взуття. У річному вимірі споживча інфляція становила 16.2%.

Фундаментальний інфляційний тиск залишався помірним, хоча базова інфляція дещо прискорилася – базовий індекс споживчих цін зріс на 0.2% м/м та 7.8% у річному вимірі.

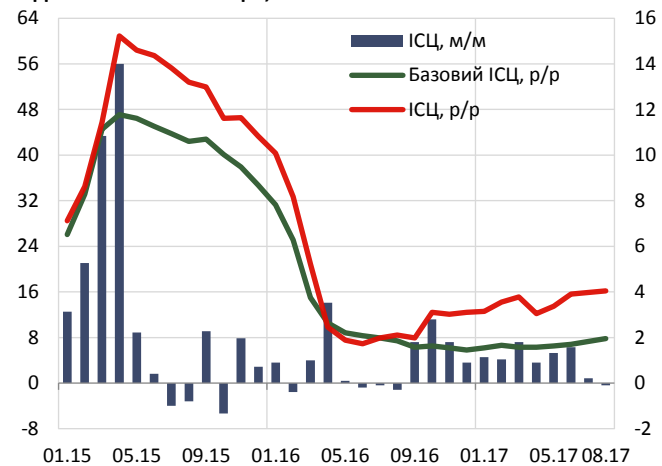
Фактична інфляція в річному вимірі перевищила траєкторію прогнозу Національного банку, опублікованого в Інфляційному звіті за липень 2017 року. Це насамперед зумовлено вищими темпами зростання цін на продукти харчування через подальше відображення факторів з боку пропозиції (несприятливі погодні умови навесні цього року, значні обсяги експорту м'ясної та молочної продукції), а також посиленням тиску на ціни з боку виробничих затрат.

Базова інфляція в річному вимірі в серпні виявилася незначно вищою за траєкторію прогнозу, оприлюдненого в Інфляційному звіті. Це відображало два основні чинники. По-перше, вторинні ефекти від підвищення цін на окремі сирі продукти харчування внаслідок факторів з боку пропозиції. Зокрема найбільший внесок у відхилення базової інфляції від прогнозованої траєкторії зумовили вищі темпи зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки (до 9.7% р/р), насамперед м'ясні та молочні вироби. По-друге, збільшення виробничих витрат, у тому числі на оплату праці, спричинили вищі, ніж очікувалося, темпи зростання цін на послуги, що входять до базової інфляції (11.8% р/р). Натомість посилення гривні до долара США та поліпшення інфляційних очікувань пом'якшили тиск на базову інфляцію. Зокрема нижчими, ніж прогнозувалося, темпами (на 3.4% р/р) зростали ціни на товари зі значною часткою імпорту (побутова техніка, обладнання для відтворення та обробки інформації, побутова хімія тощо).

Ціни на сирі продовольчі товари уповільнили зростання, хоча темпи залишилися високими (24.8% р/р). Уповільнення зростання відбулося за рахунок зниження темпів зростання цін на овочі (до 40.4% р/р порівняно з 59.9% р/р у липні) завдяки розширенню пропозиції. Це відповідало очікуванням Національного банку щодо вичерпання впливу зміни підходів ДССУ до врахування цін на сезонну плодоовочеву продукцію. Водночас уповільнення зростання цін на фрукти (до 23.1% р/р у липні) виявилось помірнішим, ніж очікувалось. Зокрема це пов'язано з несприятливими погодними умовами як навесні цього року, так і в серпні. Крім того, на високих темпах зростання цін на сирі продукти позначилося подальше подорожчання м'яса та молока (відповідно на 32.4% та 28.9% р/р). Це пояснюється значними обсягами експорту, а також зниженням пропозиції цих товарів на тлі зменшення поголів'я. Також ціни на яйця відновили зростання (на 5.4% р/р) в умовах скасування обмежень на ввезення української продукції птаківництва окремими країнами.

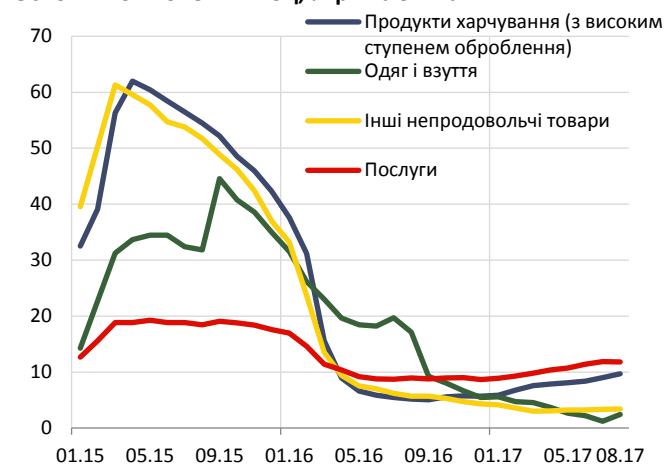
Річні темпи зростання цін і тарифів, що регулюються адміністративно, залишилися майже незмінними (27.8% р/р), тоді як очікувалося їх незначне уповільнення. Насамперед вищими, ніж очікувалися, темпами продовжували зростати ціни

Індекси споживчих цін, %

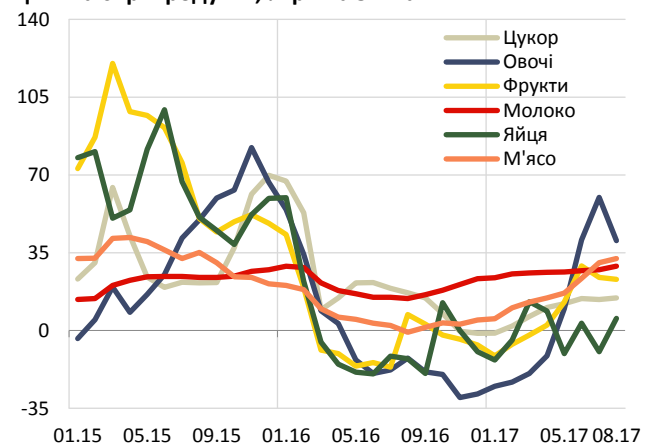
Джерело: ДССУ.

Основні компоненти БІСЦ, % річна зміна

Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Ціни на сирі продукти, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

на тютюнові вироби (41.6% р/р), що передусім пояснюється проблемами з дистрибуцією в попередні місяці. Крім того, у серпні прискорилося зростання цін на хліб та послуги автодорожнього пасажирського транспорту (відповідно до 17.3% та 22.4% р/р) внаслідок зростання витрат, у тому числі на оплату праці. Водночас уповільнилося зростання тарифів на холодну воду та каналізацію на тлі сприятливої бази порівняння.

Ціни на паливо прискорили зростання до 10.1% р/р (зросли на 0.5% м/м), насамперед через стрімке зростання цін на скрапленний газ в умовах його дефіциту. Також у цілому зростання цін на паливо було нижчим, ніж прогнозувалося. Це пов'язано з нижчими світовими цінами на нафту, ніж передбачено припущеннями прогнозу, оприлюдненого в Інфляційному звіті.

У серпні 2017 року індекс цін виробників зріс на 0.4% м/м (порівняно з 1.8% м/м у липні). Темпи зростання у річному вимірі збільшилися до 23.6% р/р (з 23.3% р/р у липні). Як і в попередні місяці динаміка індексу цін виробників визначалася насамперед впливом цінових тенденцій на світових товарних ринках. Зокрема прискорилося зростання цін у добуванні сирової нафти і природного газу (до 17.9% р/р) під впливом збільшення світових цін на нафту. Підвищення світових цін та скорочення запасів в Україні зумовили суттєве збільшення темпів зростання цін у добуванні кам'яного вугілля. Також через підвищення світових цін на залізну руду продовжили зростати високими темпами ціни в добуванні металевих руд (36.1% р/р). Як наслідок, зростання цін у добувній промисловості пришвидшилося до 39.6% р/р (з 35.7% р/р у червні).

Під впливом світових цін та цін у попередніх ланках виробничого процесу прискорилося зростання цін у металургійному виробництві (до 27.8% р/р з 21.7% у липні), виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (до 63.4% р/р з 52.0% р/р у липні).

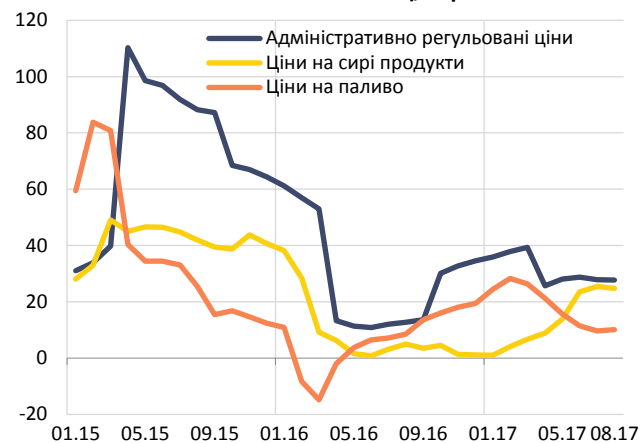
Незначно прискорилося зростання цін у харчовій промисловості (до 15.7% р/р з 14.7% у липні). Так тривало прискорення зростання цін у виробництві м'яса та м'ясних продуктів (до 29.7% р/р) на тлі інтенсивного експорту та зростання світових цін. Також збільшилися темпи зростання цін у виробництві хліба, хлібобулочних та борошняних виробів (до 15.8% р/р), виробництві напоїв (до 12.8% р/р). Водночас уповільнилося зростання цін у виробництві цукру (до 17.8% р/р), що може пояснюватися розпродажем запасів продукції попереднього сезону в очікуванні значного врожаю цього року.

Прискорилося зростання цін у машинобудуванні (до 13.3% р/р), зокрема за рахунок виробництва автотранспортних засобів в умовах відновлення попиту на цю продукцію.

Зростання цін у хімічній промисловості України уповільнилося до 13.9% р/р. Таке уповільнення відбулося у результаті зниження світових цін на природний газ та зміцнення курсу гривні (у хімічній промисловості частка імпорту в проміжному споживанні становить понад 50%¹).

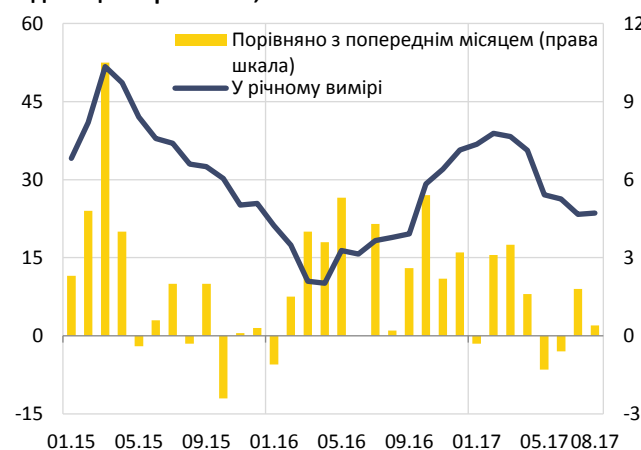
Зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря уповільнилося до 23.8% р/р у серпні (з 31.0% р/р у липні). Це пояснюється зокрема збереженням високої частки атомної генерації в загальному виробництві електроенергії.

Основні компоненти небазового ІСЦ, % річна зміна

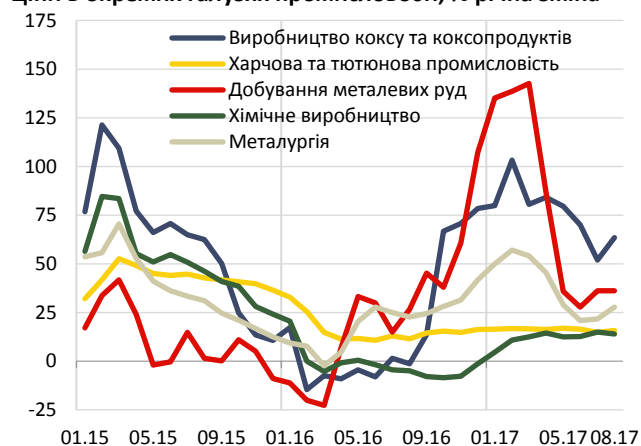
Джерело: ДССУ; розрахунки НБУ.

Індекс цін виробників, %

Джерело: ДССУ.

Ціни в окремих галузях промисловості, % річна зміна

Джерело: ДССУ.

¹ За даними таблиць «Витрати – Випуск».

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2015 – 2017 роках													
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)													
	частка ІСЦ для 2017 року, %	у річному вимірі, %										зміна за серпень 2017 року, %	
		2015 рік	2016 рік	2017 рік** †									
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень		
Індекс споживчих цін	100.0	43.3	12.4	12.6	14.2	15.1	12.2	13.5	15.6	15.9	16.2	-0.1	
Базова інфляція	57.4	34.7	5.8	6.2	6.6	6.3	6.3	6.5	6.8	7.3	7.8	0.2	
Небазова інфляція *	42.6	49.7	17.5	17.9	20.8	22.8	17.7	20.7	25.0	25.2	25.0	-0.5	
сирі продукти	19.0	40.7	1.2	1.0	4.1	6.7	8.9	13.8	23.6	25.5	24.8	-2.5	
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.6	64.4	34.6	35.9	37.8	39.3	25.6	28.1	28.8	27.9	27.8	0.9	
паливо	5.0	12.5	19.5	24.5	28.4	26.3	21.3	15.7	11.5	9.7	10.1	0.5	
Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)													
Продукти харчування та безалкогольні напої	41.8	41.5	3.3	3.0	5.3	7.2	8.3	10.6	15.0	16.3	16.8	-0.6	
Алкогольні напої, тютюнові вироби	7.9	22.7	22.5	26.3	30.2	30.2	28.3	27.5	27.4	26.3	25.1	1.4	
Одяг і взуття	5.4	35.0	5.5	5.6	4.7	4.5	3.7	2.7	2.1	1.2	2.1	-2.4	
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива, у т. ч.:	7.5	103.0	47.2	46.6	46.5	49.5	25.1	28.6	29.2	27.8	27.3	0.3	
утримання будинків та прибудинкових територій	0.5	5.4	11.5	14.1	16.8	21.7	25.3	29.3	39.9	48.7	49.3	0.5	
водопостачання	0.3	23.0	42.1	26.7	24.7	24.1	27.3	37.1	40.0	41.2	32.1	1.7	
гаряча вода	0.2	55.8	82.9	82.9	83.2	83.3	83.3	83.0	82.9	15.3	14.4	0.2	
природний газ	2.1	273.0	42.0	42.0	42.0	42.0	-4.3	0.9	1.0	1.0	1.1	0.1	
центральне опалення	1.2	78.7	89.3	89.7	90.1	90.2	90.2	90.2	90.2	90.0	90.0	0.0	
електроенергія	1.0	66.9	60.0	60.0	60.0	63.7	63.7	63.7	63.7	63.7	63.7	0.0	
Транспорт	12.1	20.4	11.4	14.9	17.2	16.8	15.7	13.1	11.5	11.1	11.8	0.8	
Зв'язок	3.2	7.0	4.0	4.1	4.6	7.1	9.4	9.4	9.4	9.4	9.4	0.0	
Освіта	1.6	24.2	13.7	12.1	11.5	10.7	10.3	9.7	8.9	8.5	8.8	0.1	
Окремі компоненти ІЦВ													
	частка ІЦВ для 2017 року, %***	у річному вимірі, %										зміна за серпень 2017 року, %	
		2015 рік	2016 рік	2017 рік									
				січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень		
Індекс цін виробників	100.0	25.4	35.7	36.8	38.9	38.3	35.6	27.1	26.3	23.3	23.6	0.4	
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	13.2	17.6	85.1	109.1	101.0	94.7	75.7	32.4	30.5	35.7	39.6	4.7	
Добування кам'яного вугілля	2.4	-0.8	40.4	43.5	21.0	20.5	35.4	37.1	49.8	51.9	63.8	6.0	
Добування сирої нафти та природного газу	4.7	120.3	76.5	123.8	116.2	88.3	94.1	12.0	8.9	10.0	17.9	2.2	
Добування металевих руд	5.1	-8.9	107.2	135.2	138.5	142.6	87.0	35.9	27.7	36.1	36.1	6.0	
Переробна промисловість	65.1	23.8	22.6	25.6	28.9	27.5	25.4	21.1	18.7	17.8	20.1	1.2	
Виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.8	36.4	16.2	16.4	16.7	16.6	16.3	16.9	16.5	14.7	15.7	0.9	
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	3.4	4.7	61.7	79.9	103.3	80.6	84.1	79.5	70.0	52.0	63.4	2.9	
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	3.2	24.2	-1.4	4.5	10.9	12.5	14.5	12.4	12.7	15.0	13.9	-1.3	
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	31.5	8.5	8.3	9.2	9.0	9.0	9.0	8.7	8.9	9.3	0.6	
Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.2	29.6	9.5	10.6	11.7	12.2	11.2	11.7	11.5	11.6	11.7	0.5	
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування	17.3	12.4	41.8	49.9	57.0	54.0	45.5	28.9	20.8	21.7	27.8	2.5	
Виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.2	15.5	11.4	9.1	15.4	14.5	16.1	14.2	14.2	16.4	18.4	1.8	
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	21.8	33.2	51.5	37.1	38.7	42.6	44.2	37.9	42.5	31.0	23.8	-3.7	

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Із січня 2017 року змінено методологію розрахунку індексів споживчих цін. Детальніша інформація на сайті ДССУ.

*** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2016 рік.

† Зміна цін за окремими компонентами споживчого кошика згідно з класифікацією НБУ на підставі даних ДССУ уточнена через перегляд методології розрахунку вагових коефіцієнтів.